

ویژه کارکنان شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و شوراهای اسلامی شهر و روستا

انواع حالت‌های فرماندهی عملیات

وقتی که یک فرمانده با گروه خود به عنوان اولین افراد به محل حادثه می‌رسند، فرمانده باید بلافاصله تصمیم بگیرد که کدامیک از موارد زیر را به کار گیرد:

۱- فرماندهی متحرک

معمولا وقتی که اولین ماشین آتش‌نشانی یا نردبان و یا گروه نجات به محل می‌رسند باید تحقیقات لازم را به عمل آورند. در این حین سایر گروه‌ها در وضعیت آماده باش باقی می‌مانند ما بقی به حرکت خود ادامه داده و در حدود یک بلوک از محل حادثه فاصله گرفته و مستقر می‌شوند. معمولا فرمانده همراه با گروه برای انجام تحقیقات روانه می‌شود در حالی که از طریق بی‌سیم دستورات لازم را جهت حفظ کنترل و وظایف ارسال می‌کند. در حقیقت، او یک فرماندهی متحرک را به وجود می‌آورد.

۲- حالت حمله سریع

در این حالت، باید فعالیتها را به سرعت شروع کند (از قبیل، انجام کار در مورد ساکنین محاصره شده در آتش اعم از داخل آپارتمان و یا محل کار) برای بهتر و موثر بودن این اقدام سریع، افسر مسئول می‌تواند روش مبادرت به حمله را اتخاذ کرده و از طریق بیسیم دستورات لازم را در این رابطه صادر کند و یا اینکه می‌تواند فرماندهی خود را به فرمانده ارشدتری که وارد صحنه شده است انتقال دهد. قبل از اینکه طرح حمله خود را پیاده کند. این مدل حمله سریع بایستی به یکی از نتایج زیر منجر گردد:

الف - در اثر حمله سریع، وضعیت کاملا تثبیت شده است.

ب- وظیفه فرماندهی به فرمانده دیگر انتقال داده شده است.

ج- وضعیت تثبیت نشده است، افسر گروه به موقعیت فرماندهی از بیرون محل حادثه روی می‌آورد.

۳- فرماندهی از بیرون

به علت شرایطی از قبیل حجم آتش سوزی، پیچیدگی وضعیت ساکنین محل و یا امکان گسترش حریق، بعضی از سناریوها نیاز به فرماندهی از بیرون محل حادثه دارند. در این وضعیت‌ها، افسر گروه در ابتدا یک محل در خارج از صحنه به عنوان مرکز فرماندهی به وجود می‌آورد و تا هنگامی که عهده دار فرماندهی است در آنجا باقی می‌ماند و کنترلها و اقدامات لازم و مناسب را از همان محل اعمال می‌کند.

افسر گروهی که عهده دار مسئولیت شده است، حتی اگر فرصت انتخاب حالت‌های فرماندهی سه‌گانه را داشته باشد و پرسنل مورد نیاز برای حمله را نیز در اختیار داشته باشد، هنوز او به صورت فرد مسئول برای انجام وظایف فرماندهی باقی می‌ماند. هنگامی که فرمانده عملیات می‌تواند از روش فرماندهی متحرک استفاده کند باید در این فکر باشد که

حرکت در منطقه و استفاده از بی سیم دارای معایبی است که او را در هنگام اجرای عملیات با مشکلاتی جدی روبرو خواهد ساخت. اما ترکیب موثر اقدام اولیه و فرماندهی، یک آزمایش واقعی از میزان قوه ابتکار- مهارت و قضاوت در حالت تحت فشار به حساب می آید. فرمانده با تجربه، وقتی از امتیاز پست فرماندهی مستقر صرف نظر می کند که تشخیص دهد شرکت مستقیم او در صحنه عملیات اثرات حیاتی و سازنده در به وجود آمدن نتیجه مثبت حمله دارد.

ضمن اینکه باعث به وجود آمدن شرایط ایمنی بیشتر برای افراد گروه خواهد بود. در این مرحله هر فرماندهی که در صحنه حضور دارد باید تشخیص دهد که در حالت حمله سریع می باشند و طبق آن بایستی آمادگی پشتیبانی از فعالیت های آغازین حمله را داشته باشند. با فرض اینکه فرماندهی عملیات باید به وسیله اولین واحد عملیاتی مستقر در صحنه یا افسر واحد عملیاتی که وارد میشود صورت گیرد شرایطی نیز وجود دارد که ممکن است عاقلانه باشد تا فرماندهی عملیات در اسرع وقت به افسر دیگری واگذار شود.

یکی از موارد هنگامی است که یک افسر عملیاتی لحظاتی پس از حضور اولین واحد عملیاتی در محل حاضر می شود. از موارد دیگر زمانی است که افسر عملیاتی همراه اولین نیروی مستقر در محل با شرایط تاکتیکی ویژه، نجات فوری مواجه شود یا خطر بخصوصی، پرسنل تحت امر در عملیات را تهدید نموده و نیاز به حضورش در کنار آنها باشد.

وظایف تیم عملیاتی

هنگامی که یک افسر در رده مسئول ایستگاه انجام وظیفه می نماید به خاطر وظایفش در مقابل تیم تحت نظرش چند گزینه را پیش رو دارد که عبارتند از:

- ۱- تغییر وضع و محل استقرار به عنوان افسر عملیاتی که باید ایفای نقش نماید. چنین روشی منجر به اخذ اطلاعات و جمع آوری ظرفیت بالقوه تحت امر به منظور عملیات می گردد.
- ۲- تقسیم کار و شرح وظیفه پرسنل ایستگاه و تحت امر نسبت به نیروهای کمکی و عملیاتی.
- ۳- توجیه پرسنل تحت امر در رابطه با افسران عملیاتی در صحنه که تحت فرماندهی او مشغول انجام وظیفه هستند. این بخش از کار باید توسط دو افسر عملیاتی (افسر اصلی عملیات و افسر تازه وارد شده به صحنه) تبیین و مشخص شده باشد.

